

3736947 PHPH/M :สาขาวิชาเอก : พยาบาลสาธารณสุข ; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

คำสำคัญ : การเพิ่มพลังอำนาจ / การดูแลสุขภาพตนเอง / ผู้ป่วยโรคเบาหวาน

อูรา สุวรรณรักษ์ : การเพิ่มพลังอำนาจต่อการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรงพยาบาลสทิท
พระ จังหวัดสงขลา (APPLICATION OF EMPOWERMENT IN SELF CARE OF THE DIABETIC PATIENTS AT
SATHINPRA HOSPITAL, SONGKHLA PROVINCE.) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมใจ ทุนกุล M.S.N.,
จารุวรรณ เหมะธร M.P.H., สุมาลี สิงหนิยม วท.ม., นพคุณ เหมียประดิษฐ์ พ.บ., 162 หน้า. ISBN 974-662-064-9

โรคเบาหวานเป็นโรคเรื้อรัง นอกจากการรักษาแล้วผู้ป่วยจะต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเอง
ของผู้ป่วยในหลาย ๆ ด้านเช่น การควบคุมอาหาร การรับประทานยา การรักษาสุขภาพอนามัยของร่างกาย และการมา
ตรวจตามนัด แม้ว่าการศึกษานี้ได้มีผู้ศึกษาทดลองเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมาหลายรูปแบบ แต่ในการวิจัยครั้งนี้
ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวความคิดการเพิ่มพลังอำนาจ เพื่อให้ผู้ป่วยมีความรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลสุขภาพ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาการเพิ่มพลังอำนาจต่อการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยโรค
เบาหวาน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มารับบริการที่แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสทิท
จังหวัดสงขลา ระหว่างเดือนมกราคม 2539 ถึงเดือนมิถุนายน 2539 จำนวน 60 คน นำมาจับคู่ตาม เพศ อายุ ระดับน้ำ
ตาลในเลือดก่อนอาหารเช้า แล้วจึงแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบกลุ่มละ 30 คน กลุ่มทดลองได้รับแนวคิด
การเพิ่มพลังอำนาจ โดยใช้กระบวนการให้คำปรึกษาทางสุขภาพรายบุคคล 1 ครั้ง ใช้เวลา 1 ชั่วโมง และการให้คำ
ปรึกษาทางสุขภาพแบบกลุ่ม 2 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 2 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบได้รับคำแนะนำตามปกติจากแพทย์และ
พยาบาล 3 ครั้ง ห่างกันครั้งละ 1 เดือน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้ป่วยโรคเบา
หวานและเครื่องมือในการทดลอง คือ แบบแผนการใช้แนวความคิดการเพิ่มพลังอำนาจ และสมุดบันทึกสุขภาพ วิเคราะห์ข้อ
มูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบโดยใช้ χ^2 -test , paired t-test
และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยกลุ่มทดลองมีความรู้เรื่องโรคเบาหวาน ดีกว่าก่อนการทดลอง และดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) ในด้านการรับรู้ความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเอง ผู้ป่วยกลุ่มทดลอง มี
การรับรู้ความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเอง ดีกว่าก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ ($P < .01$) ในด้านการปฏิบัติการดูแลสุขภาพตนเอง ผู้ป่วยกลุ่มทดลองมีการปฏิบัติการดูแลสุขภาพตนเอง ดีกว่า
ก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) และเมื่อตรวจระดับน้ำตาลในเลือดก่อน
อาหารเช้าพบว่า ผู้ป่วยกลุ่มทดลอง มีระดับน้ำตาลในเลือดก่อนอาหารเช้าลดลงมากกว่าก่อนการทดลอง และลดลงมาก
กว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) จากการศึกษาครั้งนี้แสดงว่าการนำแนวความคิดการเพิ่มพลังอำนาจ มา
ประยุกต์ใช้ร่วมกับกระบวนการให้คำปรึกษาทางสุขภาพทั้งรายบุคคลและแบบกลุ่ม ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการ
ดูแลสุขภาพ ให้สอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของผู้ป่วย น่าจะมีช่วยส่วนให้ผู้ป่วยสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด
ให้อยู่ในระดับปกติ ซึ่งกลวิธีนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับผู้ป่วยโรคเรื้อรังอื่น ๆ ได้